

УДК 327:355.48(477:470)"2024–2026"

ПОНИПАЛЯК О. Д.

<https://orcid.org/0000-0002-1391-0770>

ЧВАНОВ О. С.

<https://orcid.org/0009-0005-0935-6948>

<https://doi.org/10.33577/2313-5603.45.2026.125-147>

КУРСЬКА ОПЕРАЦІЯ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ

У статті досліджено міжнародну реакцію на Курську наступальну операцію Сил оборони України, що розпочалася 6 серпня 2024 року, та її вплив на геополітичну ситуацію станом на лютий 2026 року. Проведено аналіз позиції ключових геополітичних гравців: Північноатлантичного альянсу, Європейського Союзу, Сполучених Штатів Америки, Китайської Народної Республіки, країн Глобального Півдня, Кореїської Народної Демократичної Республіки та російської федерації. Встановлено, що більшість західних партнерів, включаючи США, Німеччину та ЄС, визнали операцію законним правом України на самооборону відповідно до Статті 51 Статуту ООН та норм міжнародного гуманітарного права. Розкрито, що операція зруйнувала міф про “непереможність” російської армії та продемонструвала вразливість її території, що суттєво вплинуло на сприйняття конфлікту країнами Глобального Півдня, які раніше схилилися до концепції “замороженого конфлікту” на умовах рф.

Висвітлено роль КНДР як активного учасника бойових дій на боці росії з контингентом близько 11 тисяч військових, що стало фактором глобалізації конфлікту та змусило Південну Корею, Японію переглянути свою політику допомоги Україні. Показано еволюцію підходів адміністрацій США: від стриманої, однак цілковитої підтримки, за президентства Дж. Байдена до активного залучення у дипломатичне врегулювання за Д. Трампа, з явним бажанням дистанціюватися від допомоги Україні. З’ясовано, що Курська операція стала важливим дипломатичним інструментом для посилення переговорних позицій України, пришвидшила зняття обмежень на використання західної далекобійної зброї та суттєво змінила баланс сил на міжнародній арені. Дослідження базується на аналізі офіційних дипломатичних заяв, документів міжнародних організацій та відкритих джерел. Основним методом є метод порівняння, доповнений методами узагальнення, опису та систематизації.

Ключові слова: Курська операція, Сили оборони України, міжнародна реакція, самооборона, НАТО, Європейський Союз, США, Китай, КНДР, Глобальний Південь, дипломатія, Дональд Трамп.

Постановка наукової проблеми та її актуальність. Курська наступальна операція Сил оборони України стала яскравим етапом триваючої російсько-Української війни. Одним із ключових

Понипаляк Олександр Дмитрович, кандидат історичних наук, офіцер військово-наукового відділу штабу Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, м. Київ.

Чванов Олександр Сергійович, студент магістратури, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ.

© Понипаляк О. Д., Чванов О. С., 2026.

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

ISSN 2313-5603

факторів, які засвідчили її вплив на перебіг бойових дій, є міжнародна реакція основних світових гравців на події у Курській області рф. Саме офіційні дії і дипломатичні заяви іноземних урядів та лідерів держав є надійними індикаторами, що відображають ставлення урядів до російської агресії проти України та в підсумку формують офіційну позицію держав-партнерів, що вкрай актуалізує цей напрям наукових досліджень.

Об'єкт дослідження – дипломатія основних держав та їхніх лідерів, які безпосередньо чи опосередковано впливають на хід російсько-Української війни.

Предмет дослідження – міжнародна реакція дипломатії ключових геополітичних гравців у Європі та світі на події в ході Курської наступальної операції Сил оборони України на 2024 рік і станом на лютий 2026 року.

Мета роботи – розкрити питання офіційного ставлення іноземних урядів та глав держав на вторгнення Сил оборони України на міжнародно визнану територію російської федерації в ході операції у Курській області із серпня 2024 року.

Методи дослідження. Основним методом дослідження є метод порівняння, завдяки якому вдалося проаналізувати міжнародну реакцію закордонних країн від цілковитої підтримки українського командування і політичної влади одних державах до нейтральної і відверто ворожої позиції інших країн. Додатковими методами, що були застосовані у роботі, є методи опису, узагальнення і систематизації.

Історіографія та джерела дослідження базуються на офіційних заявах урядовців, глав держав та блоків, дипломатичних документах, депешах та інформації, що зібрана із відкритих і загальнодоступних джерел. Критика джерел та історіографії апелює до суб'єктивного дипломатичного стилю офіційних заяв іноземних урядів, які не завжди відповідають їхнім справжнім намірам та прагненням, що слід враховувати під час їхньої інтерпретації.

Властиво, наукові та аналітичні публікації щодо Курської операції України зосереджені на стратегічних змінах у війні, правових аспектах та оперативних наслідках. Станом на початок 2026 року основними напрямками досліджень є академічні дискусії, зокрема у Національному університеті «Львівська політехніка» професор Микола Бучин у роботі «Курська битва: геніальна операція чи військова авантюра?» розглядає політичні

ризиків та стратегічні вигоди від перенесення бойових дій на територію РФ (Бучин, 2024). Також у 2024 р. вийшла польською мовою стаття Андрія Харука «Бити ворога на його землі. Курська операція Сил оборони України (серпень – грудень 2024)» про перебіг бойових дій на території Курщини (Харук, 2025).

Окремої уваги заслуговує праця групи авторів Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України – «Курська операція Сил оборони України (2024 – 2025)», де узагальнена відкрита інформація хронології бойових дій ССОУ на Курщині (Лебедецько, 2026).

У періодичних виданнях Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького проводились дослідження особливостей застосування підрозділів охорони кордону в умовах проведення наступальних операцій Сил оборони на Курщині (Мандзюк, 2025).

Правові аспекти досліджувались у Finabel (European Army Interoperability Centre) в статті «Kursk Operation: Legal Perspectives of a Counter Offensive», де проаналізовано операцію через призму Статті 51 Статуту ООН. Автори обґрунтовують правомірність дій України як акту самооборони, аналізуючи принципи пропорційності та необхідності (Salinas, 2024).

Висвітлення стратегічного та військового аналізу проводилось низкою іноземних аналітичних установ, зокрема Інститутом вивчення війни (ISW). У звіті за лютий 2025 року «Ukraine's Kursk Incursion: Six Month Assessment» проаналізовано, як операція дозволила ЗСУ перехопити ініціативу на окремих ділянках фронту та змусила РФ перекинути елітні підрозділи (ПДВ та морську піхоту) з пріоритетних напрямків (Evans, 2025). У листопаді 2025 року в ResearchGate була опублікована праця «Kursk: Trump, Putin & the war that could break Ukraine», де досліджується вплив операції на міжнародну підтримку, зокрема роль північнокорейських військ у боях на Курщині та значення утримуваних територій для майбутніх переговорів (Bukhari, 2025). Geopolitical Monitor у матеріалі «Ukraine's Kursk Offensive: Symbolic Gains, Strategic Costs?» аналізується баланс між моральним підйомом та ресурсною ціною утримання плацдарму порівняно з критичними ділянками на сході України (Aguar, 2025). Lowy Institute виклав працю генерала у відставці Мікі Раяна «The Battle of Kursk 2024», де розглянуто операцію як спробу змінити наратив війни та змусити російське командування переоцінити диспозицію військ (Ryan, 2024).

Виклад основного матеріалу. Курська операція Сил оборони України (далі – СОУ), що розпочалася на світанку 6 серпня 2024 року, суттєво змінила міжнародне сприйняття російсько-Української війни та створила нові геополітичні реалії (Ryan, 2024).

По-перше, вона легітимізувала самооборону. Більшість західних партнерів, включаючи США, Німеччину та ЄС, визнали операцію законним правом України на самооборону згідно зі Статтею 51 Статуту ООН. Жодна західна країна не засудила дії ЗСУ як неправомірні (Salinas, 2024). Також, згідно з нормами міжнародного гуманітарного права (Гаазька конвенція 1907 року), території, що фактично перебувають під контролем іноземних військ, вважаються окупованими. Це накладає на Україну як «державу-окупанта» зобов'язання щодо забезпечення правопорядку та гуманітарних потреб цивільного населення. Операція підлягає нормам Женевських конвенцій. Це включає розрізнення між військовими та цивільними цілями, гуманне поводження з військовополоненими та заборону мародерства чи катувань (Salinas, 2024). Відтак, вперше з 1944 року територія сучасної росії потрапила під окупацію іноземної держави внаслідок бойових дій.

По-друге, відбулося руйнування російських наративів: операція зруйнувала міф про «непереможність» російської армії та здатність кремля повністю контролювати власні кордони. Це стало важливим сигналом для країн Глобального Півдня, продемонструвавши вразливість рф перед дзеркальними відповідями на її агресію (Bukhari, 2025).

Важливим аспектом легімітизації українського права на удар і окупацію російської території у її міжнародно визнаних кордонах стало дотримання гуманітарного права. Україна офіційно оголосила про створення «санітарної зони» та залучила військових юристів для контролю за дотриманням Женевських конвенцій на підконтрольних територіях. Це контрастувало з діями рф на окупованих територіях України, посилюючи міжнародний авторитет українського командування та української влади загалом (Salinas, 2024).

Дипломатичний «козир». Курська операція стала приводом для майбутніх перемовин, що давало можливість обміну територіями та покращення позицій України в діалозі з міжнародними посередниками (Bukhari, 2025).

Міжнародна реакція відкритих партнерів рф на Операцію виявила обмеженість підтримки росії. Серед країн, які Кремль вважає союзними, лише Сирія Башара аль-Асада (який того ж

2024 року втратив владу) відкрито засудила дії ЗСУ, тоді як Китай та інші країни висловили стриману позицію або промовчали (Salinas, 2024).

Реакція Північноатлантичного альянсу. Офіційна позиція НАТО щодо операцій Збройних Сил України в Курській області залишається послідовною. Альянс визнає ці дії легітимними та такими, що підпадають під право України на самооборону згідно з міжнародним правом (Deutsche Welle, 2024).

Основні тези реакції НАТО визначаються правом жертви збройної агресії на самооборону. Колишній генсек НАТО Єнс Столтенберг та чинне керівництво Альянсу неодноразово заявляли, що право України на захист не обмежується її державним кордоном. Російські військові об'єкти, техніка та бази на території Курщини розглядаються як законні цілі (Deutsche Welle, 2024).

Водночас, реакція рф на український наступ трактується командуванням НАТО, зокрема генералом Крістофером Каволі, як «повільна та розсіяна», що не відповідає іміджу держави, яка претендує не те що на світове, а хоча б на регіональне лідерство (Deutsche Welle, 2024).

Важливо, що керівництво Альянсу наголошує на відсутності прямої участі в наступі на Курську область. В НАТО зауважували, що Україна планувала операцію самостійно, без попереднього інформування Альянсу або його прямої участі у плануванні (Al Jazeera, 2025).

Властиво, політичний контекст 2026 р. визначається фоном активізації дипломатичних зусиль США та переговорів у Абу-Дабі щодо завершення війни. НАТО продовжує підтримувати Україну, щоб вона могла вести переговори з позиції сили. Водночас, лунають заяви про складність повернення до кордонів 2014 р., а тим паче конституційних меж України 1991 р. в найближчій перспективі (Al Jazeera, 2025).

У питаннях військової допомоги країни Альянсу продовжують постачати боєприпаси та техніку, яка використовується зокрема і в Курській області, попри заяви рф про виявлення там озброєння виробництва країн НАТО (Deutsche Welle, 2024).

Міжнародна реакція Європейського Союзу та Великої Британії. Офіційна позиція Європейського Союзу щодо українських операцій у Курській області залишається послідовною. ЄС визначає, що Україна

має законне право на самооборону, що включає завдання ударів по агресору на його території для захисту свого суверенітету (*ISW, 2026*).

Основні аспекти реакції ЄС зводяться до легітимності дій української сторони. Речники Європейської комісії неодноразово підкресливали, що згідно з міжнародним правом Україна веде «справедливу оборонну війну», тому вона може атакувати ворога там, де це необхідно і є військова доцільність (*Vaccini, 2024*).

У Брюсселі з розумінням ставляться до стратегічної мети операції – створення санітарної зони для запобігання обстрілам Сумської області та відволікання російських резервів зі східного фронту (*Vaccini, 2024*).

Дипломатична підтримка ЄС щодо дій України на Курщині зводиться до системної й продуманої політики у цьому питанні. Попри активні бойові дії на території рф лідери ЄС продовжували наполягати на територіальній цілісності України та не змінювали своєї політики щодо надання військової допомоги. Голова Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн безпосередньо коментувала дії України в контексті права на самооборону, а офіційна позиція очолюваної нею Єврокомісії була озвучена речниками відразу після початку Курської операції у серпні 2024 р. Додатково, офіційний представник Єврокомісії Петер Стано 8 серпня 2024 р. заявив, що Україна веде законну оборонну війну, і це право включає можливість «завдавати ударів по ворогу на його території» (*Vaccini, 2024*).

Особливе місце у політиці ЄС стосовно України займає фінансовий контекст. На тлі триваючих операцій (зокрема успішних ударів по військових об'єктах у районі м. Суджі на початку лютого 2026 р.) Європейська Рада схвалила масштабний кредит для України у розмірі 90 мільярдів євро на 2026 – 2027 рр.

У лютому 2026 р. на Мюнхенській конференції з безпеки фон дер Ляєн наголосила, що Європа має вчитися в Україні діяти рішуче та проактивно в обороні. Вона зазначила, що Україна дає «важкі уроки на полі бою», які ЄС інтегрує у свою оборонну стратегію. Представник ЄС Жозеп Боррель, висловлюючи спільну позицію багатьох країн-членів, підтримав операцію як прояв «стратегічної зухвалості», що зробила путінську ідею про «спеціальну операцію» марним. Як наслідок, це призвело до руйнування низки російських наративів про «непорушність кордонів рф» і здатність Кремля убезпечитись від дзеркальних відповідей Києва на збройну агресію (*BBC, 2025*).

Непохитна підтримка, проявлена Фон дер Ляєн в питаннях російсько-Української війни неодноразово підкреслювалась. Відтак, ЄС залишається на боці України незалежно від динаміки бойових дій, забезпечуючи фінансову та військову допомогу.

У провідних західних засобах масової інформації позиція ЄС висвітлена як послідовна і найбільш системна. Зокрема, видання *Euronews* наголошувало на заяві Європейської комісії про те, що Україна має повне право відновлювати територіальну цілісність, відкидаючи незаконну агресію рф (*Baccini, 2024*). *Reuters* цитувало заяви про те, що кордони України не можуть бути змінені силою, а ЄС має відігравати центральну роль у будь-якому мирному врегулюванні (*Reuters, 2025*). *Atlantic Council* висвітлювало заклики фон дер Ляєн до Європи «прокинутися» та готуватися до тривалого протистояння, де Курська операція є частиною боротьби за європейські цінності (*Kempe, 2025*). *Politico* аналізувало довгостроковий вплив операції на хід війни, цитуючи підтримку «стратегічної ініціативи» України з боку європейських інституцій (*Berg, Bazail-Eimil E, 2024*).

Фон дер Ляєн також підтвердила, що Єврокомісія готує нові пакети санкцій (зокрема 19-й та 20-й) як відповідь на триваючу агресію та удари рф по цивільній інфраструктурі, що відбувалися паралельно з боями в Курській області (*Directorate Union, 2025*).

Поза сумнівом, одну із ключових ролей у політиці ЄС відіграє ФРН, політична вага та економічні потужності якої відіграють центральну роль у формуванні зовнішньополітичного курсу об'єднаної Європи. Тодішній канцлер Німеччини Олаф Шольц неодноразово коментував операцію Сил оборони України в Курській області, наголошуючи на її автономності та обмеженому характері. О. Шольц підкреслював, що Україна підготувала та розпочала операцію «дуже таємно і без зворотного зв'язку» з партнерами, включаючи Берлін (*Смишляєв, 2024*).

За оцінкою масштабу, на думку канцлера, ця військова операція є «обмеженою в часі та просторі». Він також висловив припущення у серпні 2024 р., що українські війська навряд чи залишатимуться на території рф тривалий час (*Смишляєв, 2024*).

У питаннях використання німецької зброї Уряд Німеччини офіційно не заперечував проти застосування переданого озброєння в межах цієї операції, зазначивши, що після передачі Україна може використовувати його «на свій розсуд» відповідно до міжнародного права (*Hasselbach, 2024*).

Попри несподіваність операції для партнерів Шольц запевнив, що Німеччина залишається найбільшим прихильником України в Європі та продовжуватиме надавати військову і фінансову допомогу (*Смишляєв, 2024*).

Підсумовуючи позицію Німеччини, в лютому 2025 р. на Мюнхенській конференції з безпеки О. Шольц знову наголосив, що будь-яке мирне врегулювання має базуватися на суверенітеті України та не може бути «продиктованим миром» з боку рф (*Bundesregierung, 2025*).

Франція, як і Німеччина, вирізняється своєю винятковою позицією щодо підтримки України. Станом на початок 2026 року офіційна позиція Еммануеля Макрона щодо операції ЗСУ в Курській області, як зазначає видання Rubryka, полягає в підтримці права України на самооборону та нейтралізацію військових об'єктів на території рф. Так, Е. Макрон підтримав право України використовувати західну зброю (зокрема ракети SCALP) для ударів по аеродромах та військових об'єктах у Курській та Белгородській областях. Президент Франції наголошує, що переговори з рф можливі лише з позиції сили та за обов'язкової участі Європи. У лютому 2026 р. він заявив, що будь-які поступки рф будуть «стратегічною помилкою» (*Mind, 2026*).

Стосовно миротворча місії Е. Макрон озвучив плани щодо можливого розгортання кількох тисяч французьких військових для контролю кордону та підтримки миру після досягнення угоди про припинення вогню. Водночас, як зазначає видання Українська правда, попри підтримку, у січні 2026 р. Е. Макрон зазначив, що відправка західних бойових підрозділів безпосередньо в зону конфлікту на даному етапі може призвести до неконтрольованої ескалації (*Костіна, Мазуренко, 2026*). Французька сторона офіційно заперечує участь регулярних підрозділів Франції (таких як Іноземний легіон) у бойових діях на території Курської області, називаючи такі твердження російською дезінформацією (*EUvsDisinfo, 2026*).

Прем'єр-міністр Великої Британії Кір Стармер, за даними Al Arabiya English, неодноразово висловлював підтримку Україні у контексті Курської операції, підкреслюючи законне право Києва на самооборону. Лондон публічне визнав використання переданої зброї. Уряд К. Стармера офіційно підтвердив, що британська зброя, включаючи новітні танки Challenger 2, використовується СОУ під час бойових дій на території рф у Курській області. Британія стала однією з перших країн, яка відкрито визнала застосування свого озброєння в цій операції (*Al Arabiya English*).

Також К. Стармер через свою речницю висловив «повне захоплення» мужністю та рішучістю українських воїнів у Курській операції, зазначивши, що вони роблять «усе необхідне для захисту своєї країни». Попри критику щодо швидкості постачання допомоги офіційний Лондон наголошував, що позиція Британії залишилася «непохитною» після початку наступу на Курщині (*Al Arabiya English, 2024*).

Важливим питанням всієї Курської офензиви була дискусія про далекобійну зброю. Станом на лютий 2026 р. К. Стармер продовжує обговорення з союзниками можливості зняття обмежень на використання далекобійних ракет (як-от Storm Shadow) для ударів вглиб рф, хоча спочатку ця позиція залишалася стриманою (*Al Arabiya English, 2024*).

Додатково, на початку 2026 р. К. Стармер ініціював створення міжнародної коаліції для гарантування безпеки України, пропонуючи розгортання військ у разі досягнення мирної угоди, щоб запобігти майбутній агресії рф – Коаліцію охочих (*Al Arabiya English*). Ці заяви демонструють стратегічний перехід Великої Британії від прихованої підтримки до відкритого схвалення активних наступальних дій України на території агресора (*Al Arabiya English, 2024*).

Прем'єрка Італії Джорджа Мелоні та її уряд висловили зважену, але загалом солідарну з Україною позицію щодо Курської операції. Основні тези станом на початок 2026 р. зводилися до легітимізації відповіді на агресію. Уряд Мелоні розглядав наступ у Курській області як відповідь на російське вторгнення. Сама Дж. Мелоні не виступала з різкою критикою операції, вбачаючи в ній потенційний інструмент для примусу рф до переговорів на справедливих умовах (*Decode39, 2024*).

Однак попри політичну підтримку позиція щодо італійської зброї залишається суворою: офіційний Рим наголошує, що надане Італією озброєння має використовуватися СОУ лише на території України для оборонних цілей. Це зумовлено як внутрішньо-політичним тиском, так і конституційними обмеженнями Італії (*Decode39, 2024*).

У грудні 2025-го та січні 2026 р. Дж. Мелоні неодноразово заявляла, що тиск на рф є єдиним способом досягти миру. Вона наголошує на важливості того, щоб Україна входила в потенційні переговори з сильної позиції, чому сприяють активні дії ЗСУ. На

тлі обговорень Курської операції та подальшої ескалації Дж. Мелоні категорично відкидала можливість відправки італійських солдатів в Україну, навіть у складі багатонаціональних сил у разі припинення вогню, що дисонує з позицією Франції, Великої Британії і частково Німеччини.

Загалом, особливості питання російсько-Української війни впливають на внутрішньополітичне життя країни значно більше, ніж у її сусідів по ЄС, створюючи певний внутрішній контекст. Проблема Курська викликала дискусії всередині італійської коаліції. Якщо Дж. Мелоні та міністр закордонних справ Антоніо Таяні тримаються лінії підтримки Києва, то деякі партнери по коаліції (зокрема партія «Ліга» Маттео Сальвіні) висловлюють занепокоєння щодо ескалації та закликають до більшої обережності (*Decode39, 2024*).

Властиво, позиція ЄС контрастує із засудженням з боку таких країн, як КНДР та Сирія, які називають дії СОУ «порушенням суверенітету РФ». Водночас, європейські партнери зберігають стриманість щодо детального коментування конкретних військових маневрів, вважаючи це суверенним рішенням українського командування.

Реакція Сполучених Штатів Америки. Реакція США на операцію України в Курській області (станом на лютий 2026 р.) характеризувалася зміною підходів: від стриманої підтримки «суверенного права України» з часів демократичної адміністрації президента Джозефа Байдена (серпень 2024 – січень 2025 рр.) до активного залучення нової адміністрації республіканців президента Дональда Трампа у врегулювання ситуації через переговори.

«Справжня дилема для Путіна» – це ключова фраза, яку Дж. Байден використав для опису операції за джерелами Reuters та Associated Press. За його словами, наступ ЗСУ в Курській області поставив російського лідера перед складним вибором щодо перекидання військ і захисту власних кордонів (*Журавльова, 2024*). Водночас британська BBC характеризувала ситуацію як «дилему для самого Байдена», оскільки він мав балансувати між підтримкою успішного наступу України та ризиками ескалації з боку РФ (*BBC, 2024*).

Дж. Байден зазначав, що отримував оновлення про хід операції кожні 4–5 годин. Він підкреслював, що США перебувають у «прямому та постійному контакті» з українською стороною, хоча

публічно відмовлявся коментувати деталі, поки операція перебувала в активній фазі (Абрамова, 2024).

Адміністрація Дж. Байдена офіційно заявляла, що Україна не попереджала США про плани наступу на Курщину заздалегідь, щоб зберегти фактор раптовості. А у листопаді 2024 р. він надав дозвіл використовувати ракети АТАСМС для ударів по російській території, зокрема в Курській області. За даними медіа (про що майже одночасно заявили Reuters, CNN, The Washington Post та The New York Times), це рішення було спрямоване на зміцнення позицій України перед можливими переговорами та як відповідь на залучення військ КНДР (Абрамова, 2024).

Держдепартамент та Пентагон, транслюючи позицію президента, наголошували, що дії України в Курській області не порушують політику США щодо використання американської зброї, оскільки це є частиною самооборони від агресора (BBC, 2024).

З лютого 2025 р. офіційна позиція та заяви почали зводитися до дипломатичного тиску та закликів до гуманності. Президент США Дональд Трамп особисто звертався до путіна із закликом уникати «жахливої різанини» в Курській області, де, за твердженнями російської сторони, українські війська нібито могли опинитися в оточенні (Balkanweb, 2025).

Вашингтон підтримує право України на захист, але адміністрація президента Дональда Трампа наголошує на необхідності завершення війни шляхом переговорів (The Washington Post, 2025).

Повідомлялося, що початок операції у 2024 р. без попереднього узгодження з Вашингтоном спричинив певне напруження у відносинах через використання наданого США озброєння на території РФ, що, однак, змусило США продовжувати надавати військову й розвідувальну інформацію та вносити зміни у розширення території для застосування американської летальної зброї (The Washington Post, 2025).

Однак 28 лютого 2025 р. у Білому домі відбулася скандальна зустріч між Дональдом Трампом та Володимиром Зеленським, де обговорювалися умови припинення вогню та гарантії безпеки. Наслідком дипломатичного скандалу стало обмеження надання необхідного для бойових дій озброєння, а надто розвідданих з території Курщини, що призвело до стрімкого просування російських військ в районі Суджі навесні 2025 р. (The New York Times, 2025).

Властиво, у період 2024–2025 рр. заяви Дональда Трампа щодо Курської операції України еволюціонували від попереджень про «Третю світову війну» до тверджень про «порятунок» українських військових від оточення. На початку операції у серпні 2024 р. Д. Трамп критикував дії України, називаючи їх небезпечною ескалацією. Під час виступу перед Асоціацією Національної гвардії США в Детройті він заявив, що наступ ЗСУ на територію РФ може спровокувати глобальний конфлікт, цитата: «Подивіться, що зараз відбувається в Україні... вони вриваються в росію... Ми закінчимо Третьою світовою війною» (*The New York Times*, 2025).

Однак найбільш резонансна серія заяв відбулася в середині березня 2025 р., коли Д. Трамп заявив, що українські війська нібито потрапили в пастку. Так, 14 березня 2025 р. він написав у Truth Social, що «тисячі українських солдатів повністю оточені російськими військовими» і перебувають у «дуже вразливому стані». Президент США заявив, що «наполегливо попросив» путіна зберегти життя українським солдатам, щоб уникнути «жахливої різанини, якої не бачили з часів Другої світової війни». А 17 березня 2025 р. Трамп заявив журналісту Reuters у Центрі Кеннеді, що саме завдяки його втручання росіяни «нічого не зробили в цей момент» і що без нього цих солдатів «вже не було б» (*Reuters*, 2025).

Ці заяви викликали значний резонанс та критику в англomовних виданнях. Українська сторона – Генштаб ЗС України та Президент Володимир Зеленський категорично спростували інформацію про оточення, назвавши це російською дезінформацією та частиною психологічного тиску. Видання Reuters, посилаючись на дані ЦРУ та інших розвідувальних служб, повідомило, що заяви Д. Трампа не відповідають дійсності. Розвіддані, надані Білому дому, підтверджували, що українські сили перебували під тиском, але не були оточені. Також, за результатами медіа-аналізу Politico та The Guardian зазначали, що Д. Трамп фактично повторював тези путіна, який напередодні робив схожі заяви про «блокаду» українських військ у Курській області (*Al Jazeera*, 2025).

Пізніше, у травні 2025 – лютому 2026 рр. Курська область розглядалася адміністрацією Д. Трампа як можливий об'єкт для територіальних обмінів під час обговорення припинення вогню. В англomовній пресі зазначалося, що Трамп використовував ситуацію в Курську як важіль тиску на обидві сторони для швидкого досягнення мирної угоди (*The Guardian*, 2025).

Попри зміну риторики Україна залишалася тоді критично залежною від американського озброєння та розвідданих. Зокрема, у березні 2025 р. США погодилися відновити обмін розвідданими та надавати військову допомогу в обмін на готовність до 30-денного перемир'я (за умови згоди рф).

Таким чином, у США змінилася позиція з питання Курської операції від мовчазної згоди до відвертого побоювання адміністрації Дж. Байдена бути втягнутого у відкритий ядерний конфлікт, чим Кремль постійно шантажує Захід (і цей шантаж виявився напрочуд ефективним). З приходом адміністрації Д. Трампа розпочався процес замирення війни і пошуку діалогу з агресором, що призвело до ще більшого поширення російської дезінформації у Білому Домі.

Реакція російської федерації. Станом на лютий 2026 р. реакція росії на Курську операцію пройшла шлях від початкового шоку до тривалого контрнаступу та спроб політичної маніпуляції.

Властиво, російські війська продовжують активні бойові дії в Курській області. Станом на лютий 2026 року зафіксовано десятки атак на цьому напрямку (зокрема, близько 64 атак за добу на початку лютого 2026 року). Попри заяви рф про «повне звільнення» територій ще у квітні 2025 року Сили оборони України продовжують утримувати частину позицій та завдавати ударів по російських пунктах управління БПЛА в регіоні (наприклад, у районі населеного пункту Анатоліївка) (ISW, 2026).

Кремль використовує ситуацію в Курській області як важіль у переговорах. Російська пропаганда регулярно заявляє про «оточення» українських сил, щоб відволікти увагу від обговорення припинення вогню на інших ділянках фронту. Офіційні особи рф також намагалися видати короткочасні мораторії на удари по енергетиці (у січні – лютому 2026 р.) за «поступку», хоча насправді використовували цей час для накопичення ракет (The Times, 2026).

На початку операції в серпні 2024 р. путін назвав дії України «черговою масштабною провокацією». Він звинуватив українські сили у «невибіркових обстрілах» цивільних об'єктів та назвав операцію актом тероризму. Путін стверджував, що наступом на Курщину Київ намагається покращити свої майбутні переговорні позиції та зупинити російський наступ на Донбасі. Він неодноразово заявляв, що ворог отримає «гідну відповідь» і буде витіснений з російської території (The Times, 2025).

У жовтні 2024 р. західні медіа цитували заяву путіна про нібито «оточення 2 тисяч українських військових», що було спростовано українським командуванням. А у квітні 2025 р. президент рф заявив про «повне звільнення» Курської області, хоча згодом визнав, що «залишки» українських сил все ще перебувають у регіоні (DW.com). Західні аналітики (зокрема ISW та The Times) зазначали, що путін використовує ці заяви, щоб відвернути увагу від внутрішніх проблем та мобілізувати населення, водночас намагаючись уникнути визнання того, що операція стала серйозним ударом по його авторитету (*The Times*, 2025).

За даними Генштабу ЗС України, станом на 2025-2026 рр. російська армія зазнала значних втрат у Курській операційній зоні, які обчислюються десятками тисяч осіб. Російська сторона ці цифри офіційно не підтверджує, натомість публікує статистику про «знищення» української техніки, яка, за оцінками аналітиків, часто є математично неможливою.

Для посилення угруповання в Курській області рф залучила підрозділи з Північної Кореї, які станом на лютий 2026 р. залишаються дислокованими біля кордонів з Україною.

Загалом, росія продовжує поєднувати спроби витіснити українські сили з власної території з масованими ракетними ударами по критичній інфраструктурі України, намагаючись змусити Київ до поступок на своїх умовах (*The Times*, 2025).

Реакція країн Глобального Півдня. Реакція країн Глобального Півдня на наступ ЗСУ в Курській області характеризується переходом від сприйняття росії як «непереможної» до визнання вразливості її територій, хоча на офіційному рівні більшість країн зберегли нейтралітет або закликали до деескалації.

Ключові аспекти реакції зводяться до руйнування міфу про «непереможну росію». Президент України Володимир Зеленський зазначив, що операція справила великий вплив на країни Глобального Півдня, оскільки вони побачили, що українські сили здатні не лише тримати оборону, а й переносити бойові дії на територію агресора та утримувати її (*Олійник*, 2025).

Україна розглядає Курську операцію як важливий важіль впливу у майбутніх переговорах, особливо з країнами Глобального Півдня, які раніше схилилися до концепції «замороженого конфлікту» на умовах рф (*Олійник*, 2025).

Позиція однієї з найбільших країн цієї групи держав – Індії базується на продовженні дотримання нейтралітету. Прем'єр-міністр Індії Нарендра Моді відвідав Київ невдовзі після початку

наступу (у серпні 2024 року), що стало першим візитом індійського лідера до незалежної України. Водночас індійські експерти висловлювали побоювання, що заглиблення на територію рф може виснажити ресурси України.

На тлі подій у Курській області Н. Моді послідовно заявляв, що «жодна проблема не може бути вирішена на полі бою». Він підкреслював, що Індія підтримує діалог для якнайшвидшого відновлення миру та стабільності. Під час візиту до Києва прем'єр-міністр Індії заявив: «Ми не є нейтральними. З самого початку ми обрали сторону миру». Він також наголосив на важливості поваги до суверенітету та територіальної цілісності держав (*BBC, 2024*).

Англомовні медіа, такі як *The Guardian* та *Times of India*, відзначали, що Н. Моді висловив особисту готовність сприяти мирному процесу «як друг». Після візиту до України Н. Моді провів телефонні розмови з Путіним та Володимиром Зеленським. У розмові з путіним він поділився «перспективами» свого візиту до Києва та знову закликав до припинення вогню, хоча офіційні релізи індійського уряду уникали прямого засудження українського наступу (*The Guardian, 2025*).

Також уряд Індії висловив глибоку стурбованість загибеллю невинних людей у будь-якому конфлікті, зазначивши, що «першими жертвами війни є діти» (*The Guardian, 2025*).

Загалом західні видання (наприклад, *ABC News, DW*) характеризували позицію Н. Моді та очолюваного ним уряду Індії як «балансування на межі», де він намагається зберегти стратегічне партнерство з рф, водночас демонструючи підтримку територіальної цілісності України (*ABC News, 2024*).

Станом на лютий 2026 р. у провідних англомовних виданнях (як-от *Reuters, BBC* чи *The New York Times*) відсутні повідомлення про специфічні розлогі заяви президента Бразилії Луїса Інасіу Лули да Сілви, що стосувалися б безпосередньо Курської операції. Натомість медіа зосереджуються на його загальній позиції щодо війни, яку він послідовно називає «божевіллям» (*The New York Times, 2026*).

Основні тези Лули да Сілви щодо конфлікту в англомовній пресі зводяться до закликів до стриманості. Після активізації бойових дій та українських атак (зокрема, ударів по російських аеродромах – операція СБУ «Павутина») Лула да Сілва закликав до стриманості від подальших нападів (*The New York Times, 2026*).

Лідер Бразилії продовжує відстоювати політику «діалогу з усіма», намагаючись виступати посередником між рф та Україною. Він заявляв, що Бразилія не може ставати на чийсь бік, оскільки прагне миру (*The New York Times*, 2026).

Президент Бразилії неодноразово стверджував, що ані Москва, ані Київ не виявляють достатньої готовності до переговорів і що «світ втомлюється від війни», чітко заявляючи: «Я не буду продавати зброю, щоб убивати росіян», підкреслюючи, що будь-яка військова допомога Україні означала б вступ Бразилії у війну.

Попри заклики до миру він офіційно засуджував вторгнення рф як порушення територіальної цілісності України, хоча раніше припускав можливість територіальних поступок (зокрема, щодо Криму), що викликало гостру критику на Заході та в Україні (*The New Voice of Ukraine*, 2025).

Властиво, в англomовних медіа Лулу да Сільву часто критикують за повторення російської пропаганди, коли він звинувачував США та ЄС у затягуванні війни через постачання зброї.

Інші країни так званого Глобального Півдня, насамперед ПАР, Індонезія тощо поділяють нейтральний й часто корисливий підхід до російсько-Української війни. Однак хоча наступ на Курщині не призвів до негайної зміни політичного курсу провідних країн Глобального Півдня, він створив нову стратегічну невизначеність для їхнього партнера росії, що змусило ці країни переглянути свої оцінки військового потенціалу обох сторін.

Позиція Китайської Народної Республіки. Станом на початок 2026 року офіційна позиція Китаю щодо ситуації в Курській області залишається стриманою та традиційно спрямованою на заклики до деескалації. КНР продовжує дотримуватися «нейтральної» риторики, яка фактично підтримує інтереси рф.

Основні тези реакції Китаю зводяться до закликів стриманості. МЗС Китаю закликає всі сторони дотримуватися принципів локалізації й деескалації та не «підливати оливи у вогонь». Інформаційне висвітлення в КНР теж промовисте. Китайські державні медіа часто описують операцію як «стратегічну помилку» України, транслюючи при цьому переважно російські пропагандистські наративи. Сі Цзіньпін особисто уникає прямих розлогих коментарів щодо Курської операції, натомість офіційна позиція Китаю транслюється через Міністерство закордонних справ (МЗС) та державні медіа (*Интерфакс-Україна*, 2026).

12 серпня 2024 р. МЗС Китаю оприлюднило заяву, в якій закликала всі сторони дотримуватися трьох принципів: «не розширювати зону

бойових дій, не допускати ескалації збройного конфлікту та не провокувати посилення вогню будь-якою стороною». Ці тези безпосередньо пов'язані з наступом ЗСУ на Курщині (DW, 2026).

У розмовах з міжнародними лідерами (зокрема під час дзвінка з Путіним у лютому 2026 р.) Сі Цзіньпін продовжує наголошувати, що Китай підтримує «політичне врегулювання кризи» та готовий відігравати «конструктивну роль» (BBC, 2026).

Китайські офіційні особи та медіа часто використовують Курську операцію як аргумент проти західної військової допомоги Україні, стверджуючи, що удари по території РФ лише затягують конфлікт. Водночас англомовні китайські видання (наприклад, Global Times, ThinkChina) описують операцію як «ризиковану авантюру», що навряд чи змінить стратегічний хід війни, і акцентують на небезпеці для ядерних об'єктів (Курської АЕС) (ThinkChina, 2024).

Вже традиційно у китайській дипломатії попри заклики до поваги суверенітету Пекін утримується від прямого засудження російського вторгнення, натомість закликаючи враховувати «законні занепокоєння безпекою всіх сторін» (ThinkChina, 2024).

Посилення підтримки РФ було яскраво продемонстроване під час Курської операції. Попри на заклики до миру у лютому 2026 р. з'явилися повідомлення про те, що Китай посилив військову та економічну допомогу Росії, аби не допустити її поразки (BBC, 2026).

У локальному вимірі Пекін висловлював звичну для своєї дипломатії стурбованість через поранення китайських кореспондентів у регіоні, використовуючи це як привід знову закликати до «політичного врегулювання кризи».

Загалом Китай розглядає бойові дії на території РФ як небажане розширення конфлікту, але замість засудження агресора акцентує на необхідності переговорів на умовах, що враховують «безпекові занепокоєння» Росії (BBC, 2026).

Участь КНДР у Курській операції. КНДР продовжує активно підтримувати РФ у Курській області, надаючи живу силу та технічну допомогу. За даними розвідок та офіційних звітів, ключовими аспектами цієї допомоги є військовий контингент чисельністю близько 11 тисяч північнокорейських військових. З них 10 000 – бойові підрозділи, ще 1 000 – інженерні війська (BBC, 2025).

Війська КНДР інтегровані в російську систему командування та виконують завдання з обстрілів українських позицій зі ствольної артилерії та РСЗВ. Здійснюють аеророзвідку та коригування вогню за допомогою безпілотників. Проводять розмінування територій

(силами інженерних підрозділів). Мета Пхеньяна полягає у вивченні сучасних тактик (використання ШІ, дронів) та навчання інструкторів. Вже близько 3 000 солдатів пройшли ротацію і повернулися до КНДР для передачі бойового досвіду(*ABC News, 2025*).

За оцінками південнокорейської розвідки (NIS), загальні втрати КНДР (убиті та поранені) становлять близько 6 000 осіб, а у лютому 2026 р. Кім Чен Ин відкрив у Пхеньяні новий житловий квартал та вулицю на честь військових, загиблих у війні проти України. Це стало першим публічним кроком режиму щодо компенсації сім'ям загиблих (*DW, 2026*).

Додатково, з вересня 2023 р. КНДР поставила росії понад 20 000 контейнерів з амуніцією та військовим обладнанням. В обмін на живу силу та снаряди росія надає Пхеньяну військові технології (зокрема для розробки дронів), продовольство, енергоносії та фінансову допомогу. Українська сторона наголошує, що спільні операції рф та КНДР у Курській області мають на меті повне витіснення ЗСУ з регіону, проте СОУ продовжують утримувати визначені рубежі (*ABC News, 2025*).

Загалом Курська операція спровокувала пряме втручання Північної Кореї у війну. Залучення КНДР (де вона зазнали значних втрат – понад 4500 осіб станом на весну 2025 року) стало фактором глобалізації конфлікту, що змусило Південну Корею та Японію активніше переглядати свою політику допомоги Україні (*The New York Times, 2026*).

Висновки. Курська операція Сил СОУ стала ключовим елементом української дипломатії та військової стратегії, змінивши сприйняття війни на міжнародній арені. Операція пришвидшила зняття обмежень на використання західної далекобійної зброї по території рф. Хоча деякі лідери (зокрема в Німеччині) й висловлювали занепокоєння ескалацією, загальний тренд змістився в бік підтримки створення «буферної зони» для захисту українських прикордонних міст.

Міжнародна реакція на масштабне і сплановане вторгнення українських Сил оборони на територію держави-агресора з подальшою її окупацією та визнанням цього факту усіма сторонами стала «лакмусовим папірцем», який яскраво проявив ставлення провідних геополітичних гравців до російсько-Української війни.

Вперше з часів Другої світової війни іноземні війська окупували й досі утримують міжнародно визнані території росії. А міжнародна підтримка й неосуд держав вільного світу на такі дії України лише зайвий раз доводять вірність обраної стратегії військово-політичного керівництва України з відбиття агресії кремля.

Використані посилання

«A massacre is taking place in Ukraine», Trump: I will talk to Putin and Zelensky to end it. (2025). *Balkanweb*. 20.02. URL: <https://www.balkanweb.com/en/There-is-a-massacre-happening-in-Ukraine--Trump-will-talk-to-Putin-> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Абрамова А. (2024). «Дилема для путіна»: Байден прокоментував операцію в Курській області. *Громадське*. 20.02. URL: <https://hromadske.ua/viyna/229440-dylema-dlia-putina-bayden-prokomentuvav-operatsiiu-v-kur> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Бучин М. (2024). Курська битва: геніальна операція чи військова авантюра. НУ «Львівська політехніка». 20.02. URL: <https://lpnu.ua/news/kurska-bytva-henialna-operatsiia-chy-viiskova-avantiura> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Журавльова О. (2024). Байден про Курщину: Україна створила дилему для Путіна. *Deutsche Welle* 20.02. URL: <https://www.dw.com/uk/bajden-pro-nastup-u-kurskij-oblasti-ukraina-stvorila-spravznu-dilemu> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Китай прокоментував наступ ЗСУ в Курській області РФ. (2024). *DW*. 20.02. URL: <https://www.dw.com/uk/kitaj-strimano-prokomentuvav-nastup-zsu-v-kurskij-oblasti-rf/a-69923798> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Костіна І., Мазуренко А. (2026). Французький президент пояснив, чому партнери не можуть надіслати зараз війська в Україну. *Українська правда*. 20.02 URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2026/02/13/8020973/> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Лебеденко А. В., Клят Ю. О., Семененко О. М., Ноздрачов О. О. та ін. (2025) Курська операція Сил оборони України (2024–2025). Центральний науководослідний інститут Збройних Сил України. Київ: Вид-во Ліра-К, 2025. 134 с.

Макрон у Мюнхені: «Це величезна стратегічна помилка – закликати Україну прийняти поразку». (2026). *Mind*. 20.02 URL: <https://mind.ua/news/20301022-makron-u-myunheni-ce-velichezna-strategichna-pomilka-zaklikati-ukrayinu-prijnyati-> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Мандзюк О. (2025). Аналіз особливостей застосування оперативного-розшукових підрозділів органів охорони державного кордону в умовах проведення операцій Сил оборони. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. <https://doi.org/10.32453/3.v99i2.1869> URL: https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/military_tech/article/view/1869 (дата звернення: 20 лютого 2026).

МЗС Китаю: Ми не доливаємо оливи у вогонь в «українському конфлікті». (2026). *Інтерфакс-Україна*. 20.02. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/1140452.html> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Новини з України: Генеральний секретар НАТО підтримує Курську наступальну операцію (2024). *Deutsche Welle* 20.02. URL: <https://www.dw.com/en/ukraine-updates-nato-chief-backs-kursk-offensive/live-70098983> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Олійник Т. (2025). Зеленський: Курська операція мала великий вплив на країни Глобального Півдня. *Українська правда*. 20.02. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2025/01/02/7491817> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Смишляев С. (2024). Шольц про «Курську операцію»: Обмежена в часі та просторі. *Deutsche Welle* 20.02. URL: <https://www.dw.com/uk/solc-pro-kursku-operaciu-obmezena-v-casi-ta-prostori/a-70010709> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Хоменко С, Пеца М. (2026). Що ми зрозуміли після Мюнхенської конференції. Аналіз BBC. *BBC*. 20.02. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cm2r1r687360> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Aguar P. (2025). Ukraine's Kursk Offensive: Symbolic Gains, Strategic Costs? *Geopolitical Monitor*. 20.02. URL: <https://www.geopoliticalmonitor.com/ukraines-kursk-offensive-symbolic-gains-strategic-costs/> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Baccini F. (2024). EU Commission: Kyiv has «the right» to strike the Russian army “even in the enemy’s territory”. *EUNews*. 20.02. URL: <https://www.eunews.it/en/2024/08/09/eu-commission-ukraine-kursk-russia/> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Berg M. Bazail-Eimil E. (2024). How Ukraine’s ‘high-stakes game’ changes the war. *Politico*. 20.02. URL: <https://www.politico.com/newsletters/national-security-daily/2024/08/21/how-ukraines-high-stakes-game-changes-the-war-00175417> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Bukhari S. (2025). Kursk: Trump, Putin & the war that could break Ukraine. ResearchGate. 20.02. URL: https://www.researchgate.net/publication/398107565_KURSK_TRUMP_PUTIN_ (дата звернення: 20 лютого 2026).

Charuk A. (2025). Bić wroga na jego ziemi. Operacja kurska Sił obrony Ukrainy (sierpień-grudzień 2024) 20.02. URL: https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FKharuk_Andrii%2FBi_wroga_na_jego_ziemi_Operacja_Kurska_Si_Obrony_Ukrainy_sierpiegrudzie_2024_pol.pdf (дата звернення: 20 лютого 2026).

EU adopts 19th package of sanctions against Russia. (2025). *Directorate-General for Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union* 20.02. URL: https://finance.ec.europa.eu/news/eu-adopts-19th-package-sanctions-against-russia-2025-10-23_en (дата звернення: 20 лютого 2026).

Evans A. (2025). Ukraine’s Kursk Incursion: Six Month Assessment. *ISW*. 20.02. URL: <https://www.understandingwar.org/backgrounder/ukraine’s-kursk-incursion-six-month-assessment> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Hasselbach C. (2024). Ukraine ‘free to choose’ German weapons for Russia advance. *Deutsche Welle* 20.02. URL: <https://www.dw.com/en/germany-ukraine-free-to-choose-its-weapons-for-russia-advance/a-69937795> (дата звернення: 20 лютого 2026).

How Italy reacted to Ukraine’s surprise incursion in Russia’s Kursk. (2024). *Decode39*. 20.02 URL: <https://decode39.com/9452/how-italy-reacted-to-ukraines-surprise-incursion-in-russias-kursk> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Kempe F. (2025). Von der Leyen’s stirring message to Europe: Fight to survive. Atlantic Council. 20.02. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/content-series/inflection-points/von-der-leyens-stirring-message-to-europe-fight-to-survive/> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Psaropoulos John T. (2025). Ukraine presses on in Kursk; Denmark warns Russia could wage war in Europe. Al Jazeera URL: [https://www.aljazeera.com/news/2025/2/13/ukraine-resumes-the-offensive-in-kursk#:~:text=But%](https://www.aljazeera.com/news/2025/2/13/ukraine-resumes-the-offensive-in-kursk#:~:text=But%20) (дата звернення: 20 лютого 2026).

Russian Offensive Campaign Assessment, February 2, 2026. (2026). URL: <https://understandingwar.org/research/russia-ukraine/russian-offensive-campaign-assessment-february-2-2026/> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Ryan M. (2024) The Battle of Kursk 2024. *Lowy Institute*. 20.02. URL: <https://www.lowyinstitute.org/publications/analysis-battle-kursk-2024> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Salinas B. (2024). Kursk Operation: Legal Perspectives of a Counter Offensive. *Finabel*. 20.02. URL: <https://finabel.org/kursk-operation-legal-perspectives-of-a-counter-offensive/> (дата звернення: 20 лютого 2026).

The Federal Chancellor’s speech to the 61st Munich Security Conference. (2025). *Bundesregierung*. 20.02 URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-en/news/speech-federal-chancellor-msc-2335244> (дата звернення: 20 лютого 2026).

UK support of Ukraine ‘unwavering’ amid Kursk offensive: Spokeswoman. (2024). *Al Arabiya English*. 20.02 URL: <https://english.alarabiya.net/News/world/2024/08/19/uk-> (дата звернення: 20 лютого 2026).

Ukraine's borders cannot be changed by force or army reduced -EU's von der Leyen. (2025). *Reuters*. 20.02. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-borders-cannot-be-changed-by-force-or-army-reduced-eus-von-der-leyen-2025-11-23/> (дата звернення: 20 лютого 2026).

References

«There is a massacre happening in Ukraine», – Trump: I will talk to Putin and Zelensky to stop it. (2025). *Balkanweb*. 20.02. URL: <https://www.balkanweb.com/en/There-is-a-massacre-happening-in-Ukrain/> (eng.) (access date: February 20, 2026).

Abramova A. (2024). «Dilemma for the path»: Biden commented on the operation in the Kursk region. *Hromadske*. 20.02. URL: <https://hromadske.ua/viyna/229440-dylemadiia-putina-bayden-prokomentuvav-operatsiiu-v-kursk> (ukr.) (access date: February 20, 2026).

Buchyn M. (2024). The Battle of Kursk: a brilliant operation or a military adventure. Lviv Polytechnic National University. 20.02. URL: <https://lpnu.ua/news/kurska-bytva-henialna-operatsiia-chy-viiskova-avantiura> (ukr.) (access date: February 20, 2026).

Zhuravlyova O. (2024). Biden on Kursk: Ukraine created a dilemma for Putin. *Deutsche Welle* 20.02. URL: <https://www.dw.com/uk/bajden-pro-nastup-u-kurskij-oblasti-ukraina-stvorila-spravznu-dilemu> (ukr.) (access date: February 20, 2026).

China commented on the offensive of the Ukrainian Armed Forces in the Kursk region of the Russian Federation. (2024). *DW*. 20.02. URL: <https://www.dw.com/uk/kitaj-strimano-prokomentuvav-nastup-zsu-v-kurskij-oblasti-rf/a-69923798> (eng.) (accessed February 20, 2026).

Kostina I. Mazurenko A. (2026). The French president explained why partners cannot send military to Ukraine now. *Ukrainian Pravda*. 20.02 URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2026/02/13/8020973/> (ukr.) (accessed February 20, 2026).

Lebedenko A. V., Klyat Yu. O., Semenenko O. M., Nozdrachov O. O. et al. (2025) Kursk operation of the Defense Forces of Ukraine (2024–2025). Central Research Institute of the Armed Forces of Ukraine. (ukr.). Kyiv: Publishing House Lira-K, 2025. 134 p.

Macron in Munich: «It is a huge strategic mistake to call on Ukraine to accept defeat». (2026). *Mind*. 20.02 URL: <https://mind.ua/news/20301022-makron-u-myunheni-ce-velichezna-strategichna-pomilka-zaklikati-ukrayinu-prijnyati> (eng.) (access date: February 20, 2026).

Mandziuk O. (2025). Analysis of the features of the use of operational-search units of the state border guard agencies in the conditions of conducting defense force operations. Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. 20.02. <https://doi.org/10.32453/3.v99i2.1869> URL: https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/military_tech/article/view/1869 (ukr.) (access date: February 20, 2026).

Chinese Foreign Ministry: We are not adding fuel to the fire in the «Ukrainian conflict». (2026). *Interfax-Ukraine*. 20.02. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/1140452.html> (eng.) (accessed: 20 February 2026).

News from Ukraine: NATO Secretary General supports Kursk offensive operation (2024). *Deutsche Welle* 20.02. URL: <https://www.dw.com/en/ukraine-updates-nato-chief-backs-kursk-offensive/live-70098983> (eng.) (accessed: 20 February 2026).

Oliynyk T. (2025). Zelensky: Kursk operation had a great impact on the country of the Global South. *Ukrainskaya Pravda*. 20.02. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2025/01/02/7491817> (ukr.) (access date: February 20, 2026).

Smyshlyaev S. (2024). Scholz on the «kursk operation»: Limited in time and space. *Deutsche Welle* 20.02. URL: <https://www.dw.com/uk/solz-pro-kursku-operaciju-obmezena-v-casi-ta-prostori/a-70010709> (ukr.) (access date: February 20, 2026).

Charuk A. (2025). Bić wroga na jego ziemi. Operacja kurska Sił obrony Ukrainy (sierpień-grudzień 2024) (pol.). 20.02. URL: https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FKharuk_Andrii%2FBi_wroga_na_jego_ziemi_Operacja_Kurska_Si_Obrony_Ukrainy_sierpiegrudzie_2024_pol.pdf (pol.) (accessed: 20 February 2026).

Khomenko S, Petsa M. (2026) What we understood after the Munich Conference. BBC analysis. BBC. 20.02. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cm2r1r68736o> (ukr.) (accessed: 20 February 2026).

Aguar P. (2025). Ukraine's Kursk offensive operation: symbolic gains, strategic costs? Geopolitical monitor. 20.02. URL: <https://www.geopoliticalmonitor.com/ukraines-kursk-offensive-symbolic-gains-strategic-costs/> (eng.) (accessed 20 February 2026).

Baccini, F. (2024). European Commission: Kyiv has 'right' to strike Russian army 'even in enemy territory'. EUNews. 20.02. URL: <https://www.eunews.it/en/2024/08/09/eu-commission-ukraine-kursk-russia/> (eng.) (accessed 20 February 2026).

Berg, M., Bazail-Emil, E. (2024). How Ukraine's 'high-stakes game' is changing the war. Politico. 20.02. URL: <https://www.politico.com/newsletters/national-security-daily/2024/08/21/how-ukraines-high-stakes-ga> (eng.) (accessed 20 February 2026).

Bukhari, S. (2025). Kursk: Trump, Putin and the War That Could Break Ukraine. ResearchGate. 20.02. URL: https://www.researchgate.net/publication/398107565_KURSK_TRUMP_PUTIN_ (eng.) (accessed 20 February 2026).

EU adopts 19th package of sanctions against Russia. (2025). Directorate-General for Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union 20.02. URL: https://finance.ec.europa.eu/news/eu-adopts-19th-package-sanctions-against-russia-2025-10-23_en (eng.) (accessed 20 February 2026).

Evans A. (2025). Ukraine's Kursk Incursion: Six Month Assessment. ISW. 20.02. URL: <https://www.understandingwar.org/backgrounder/ukraine-s-kursk-incursion-six-month-assessment> (eng.) (accessed 20 February 2026).

Hasselbach C. (2024). Ukraine 'free to choose' German weapons for Russia advance. Deutsche Welle 20.02. URL: <https://www.dw.com/en/germany-ukraine-free-to-choose-its-weapons-for-russia-advance/a-69937795> (eng.) (accessed 20 February 2026).

How Italy reacted to Ukraine's surprise incursion in Russia's Kursk. (2024). Decode39. 20.02 URL: <https://decode39.com/9452/how-italy-reacted-to-ukraines-surprise-incursion-in-russias-kursk> (eng.) (accessed 20 February 2026).

Kempe F. (2025). Von der Leyen's stirring message to Europe: Fight to survive. Atlantic Council. 20.02. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/content-series/inflection-points/von-der-leyens-stirring-message-to-europe-fight-to-survive/> (eng.) (accessed 20 February 2026).

Psaropoulos John T. (2025). Ukraine presses on in Kursk; Denmark warns Russia could wage war in Europe. Al Jazeera URL: [https://www.aljazeera.com/news/2025/2/13/ukraine-resumes-the-offensive-in-kursk#:~:text=But%](https://www.aljazeera.com/news/2025/2/13/ukraine-resumes-the-offensive-in-kursk#:~:text=But%20) (eng.) (accessed February 20, 2026).

Russian Offensive Campaign Assessment, February 2, 2026. (2026). URL: <https://understandingwar.org/research/russia-ukraine/russian-offensive-campaign-assessment-february-2-2026/> (eng.) (accessed February 20, 2026).

Ryan M. (2024) The Battle of Kursk 2024. Lowy Institute. 20.02. URL: <https://www.lowyinstitute.org/publications/analysis-battle-kursk-2024> (eng.) (accessed February 20, 2026).

Salinas B. (2024). Kursk Operation: Legal Perspectives of a Counter Offensive. Finabel. 20.02. URL: <https://finabel.org/kursk-operation-legal-perspectives-of-a-counter-offensive/> (eng.) (accessed 20 February 2026).

The Federal Chancellor's speech to the 61st Munich Security Conference. (2025). Bundesregierung. 20.02 URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-en/news/speech-federal-chancellor-msc-2335244> (eng.) (accessed 20 February 2026).

UK support of Ukraine 'unwavering' amid Kursk offensive: Spokeswoman. (2024). Al Arabiya English. 20.02 URL: <https://english.alarabiya.net/News/world/2024/08/19/uk-> (eng.) (accessed 20 February 2026).

Ukraine's borders cannot be changed by force or army reduced -EU's von der Leyen. (2025). Reuters. 20.02. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-borders-cannot-be-changed-by-force-or-army-reduced-eus-von-der-leyen-2025-11-23/> (eng.) (accessed: 20 February 2026).

Ponnypaliak O., Chvanov O.

THE KURSK OPERATION OF THE DEFENSE FORCES OF UKRAINE: THE INTERNATIONAL ASPECT

The article examines the international reaction to the Kursk offensive operation of the Defense Forces of Ukraine, launched on August 6, 2024, and its impact on the geopolitical situation as of February 2026. The official positions of key geopolitical actors are analyzed: NATO, the European Union, the United States, the People's Republic of China, the Global South countries, and the Russian Federation. It is established that the majority of Western partners recognized the operation as Ukraine's legitimate right to self-defense under Article 51 of the UN Charter and international humanitarian law. The study reveals that the operation shattered the myth of the Russian army's "invincibility" and demonstrated the vulnerability of its territory, significantly affecting the conflict's perception by the Global South countries previously inclined toward a "frozen conflict" on Russia's terms. The role of the DPRK as an active combatant on Russia's side with approximately 11,000 troops is highlighted, which became a factor of the conflict's globalization and prompted South Korea and Japan to reconsider their assistance policies toward Ukraine. The evolution of U.S. approaches is traced: from restrained support under President J. Biden to active engagement in diplomatic settlement under D. Trump. The Kursk operation became an important diplomatic tool for strengthening Ukraine's negotiating positions, accelerated the lifting of restrictions on Western long-range weapons, and significantly changed the balance of power in the international arena. For the first time since World War II, foreign troops occupied and continue to hold internationally recognized Russian territory. The research is based on official diplomatic statements, documents of international organizations, and open sources.

Keywords: Kursk operation, Defense Forces of Ukraine, international reaction, self-defense, NATO, European Union, USA, China, DPRK, Global South, diplomacy, negotiating positions.

Дата першого надходження рукопису до видання: 07.02.2026

Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 22.02.2026

Дата публікації: 24.04.2026